

Instruksjon for bruk av Child PTSD Symptom Scale (CPSS)

Om instrumentet

CPSS er et instrument som er utviklet for å måle symptomer på posttraumatisk stress hos barn og unge som har vært utsatt for en eller flere traumatisk(e) hendelse(r). Den er basert på de diagnostiske kriteriene etter DSM-IV, og tar for seg de 17 symptomene i diagnosen, samt 6 spørsmål om innflytelse på dagliglivet (impact score). CPSS er utviklet for barn og ungdom mellom 8 og 18 år.

Bruk av CPSS

CPSS er laget som et selvutfyllingsskjema, dvs. at barnet/ungdommen i utgangspunktet kan fylle det ut alene. Vår erfaring er imidlertid at det er viktig å gi en god instruksjon, og også nyttig å være tilstede sammen med barnet slik at man kan forklare spørsmålene nærmere.

Det er viktig å få tak i om barnets plager er *knyttet til den spesifikke hendelsen* eller ikke. Det er derfor en fordel om du ber barnet/ ungdommen tenke på den hendelsen dere har definert som traumatisk (beskrevet som en oppskakende hendelse), og svare relatert til denne hendelsen.¹ Det er også anbefalt å høre med barnet de hadde vanskene (eks. søvnvansker, konsentrasjonsproblemer, mareritt osv.) før den aktuelle hendelsen, eller om dette er plager som har oppstått i etterkant.

Be barnet svare ut i fra hvordan han/ hun har hatt det de siste 2 ukene. Dersom en ønsker å kartlegge utvikling av symptomene uke for uke, kan en endre tidsaspektet deretter.

Skåring

Legg sammen tallene fra barnets svar (0-3) på spørsmål 1-17 for å få totalskåre.

Foa et al. (2001) fant at en cut-off skåre på 11 er egnet til å skille de som har lave vs. høye PTSD-symptomer.

Spørsmål 1-5 tilhører symptomkategorien *gjenopplevelser* (B)

Spørsmål 6-12 tilhører symptomkategorien *unngåelse* (C)

Spørsmål 12-17 tilhører symptomkategorien *hyperaktivering* (D)

Spørsmålene 18-23 kartlegger grad av negativ innflytelse vanskene har på barnets liv (impact score), og regnes ikke med i totalskåren.

CPSS er ikke et diagnostisk instrument, dvs. at det ikke gir svar på om barnet tilfredsstillende de diagnostiske kriteriene for et PTSD-diagnose. Dersom man er ute etter en diagnostisk vurdering, må man enten benytte et diagnostisk intervju (eks. CAPS-CA), eller ta utgangspunkt i kriteriene i en av diagnosemanualene (DSM-IV eller ICD-10).

Referanser

Foa, E.B., Johnson, K.M, Feeny, N.C & Treadwell, K.R.H (2001). The PTSD Symptom Scale: A Preliminary Examination of its Psychometric Properties. *Journal of Clinical Child Psychology*, Vol. 30, No 3, 376-384.

¹ Eks: er de oppskakende tankene eller bildene (spm.1) fra den aktuelle hendelsen eller er det mer generelle plagsomme tanker? Merk at mareritt ikke nødvendigvis trenger å være knyttet til hendelsen.